

Загороднюк В.В., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Кунєв Ю.Д., д.ю.н., професор

КОДИФІКАЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАКОНОДАВСТВА: ОКРЕМІ ПИТАННЯ

Адміністративне право регулює дуже широке коло суспільних відносин, що складаються переважно у захисті прав громадян у сфері публічного управління. Тому його норми містяться в численних нормативних актах різної юридичної сили. Величезний масив та різноманітність джерел адміністративного права актуалізує необхідність їх постійної систематизації. Під систематизацією розуміється впорядкування та удосконалення чинного адміністративного законодавства шляхом його перегляду, оброблення та розміщення у відповідному порядку з урахуванням певних критеріїв.

Як відомо, існують різні форми систематизації чинного законодавства. Інкорпорація означає впорядкування нормативно-правових актів шляхом об'єднання і розміщення відповідного масиву нормативного матеріалу в різних збірниках та зібраннях у певному систематизованому порядку. Кодифікація передбачає якісне творче опрацювання та змістовне удосконалення чинного законодавства з подальшим виданням звідних кодифікаційних актів. Також існує консолідація, тобто формальне зведення в один акт нормативно-правових документів щодо регулювання однорідних суспільних відносин, які видавалися у різний час [1, с. 151].

На сьогодні сформувався дві базові позиції щодо подальшого розвитку законодавства про адміністративну відповідальність. Прихильники однієї переконують у доцільності збереження місця та ролі чинного Кодексу про адміністративні правопорушення, який закріплює загальні правила матеріального та процесуального характеру у цій сфері. Прихильники ж другої позиції відзначають необхідність повної кодифікації та включення до нової редакції Кодексу про адміністративні проступки усіх складів цих проступків.

Т.О. Коломоєць пропонує провести повну кодифікацію адміністративно-правових норм і створити Адміністративний кодекс України як сукупність кількох кодексів, томів, книг, серед яких будуть Кодекс України про адміністративні проступки, Адміністративно-процедурний кодекс, Кодекс поведінки державних службовців та ін. [2].

Сучасний Кодекс України про адміністративні правопорушення є віддзеркаленням командно-адміністративних методів державного регулювання стосовно всіх сфер людського життя, а отже, він має бути не просто змінений, а скасований як такий, що не відповідає реаліям

сьогодення. На думку, С.В. Петкова повинен бути створений новий нормативний акт, який включатиме в себе такі підгалузі як адміністративне право, адміністративна деонтологія, адміністративне судочинство, дисциплінарне право, службове право, адміністративний процес.

У Загальній частині нового Адміністративного кодексу будуть чітко прописані загальні повні норми які регламентують діяльність посадових осіб, що наділені владними повноваженнями, норми, які стосуються контролю, боротьби з корупцією, тощо. В Особливій частині мають бути прописані адміністративні проступки, які скоюють посадові особи, та особливості провадження стосовно них. Таким чином, Адміністративний кодекс має містити кодифікацію норм, які регулюють діяльність владних органів і посадових осіб та їхню відповідальність [3, с. 60-64].

Значно складнішою є ситуація в іншому напрямі кодифікації адміністративного законодавства, а саме: із прийняттям Адміністративно-процедурного кодексу України, який повинен регулювати порядок розгляду індивідуальних справ у самих органах публічної адміністрації. Розроблення цього документу було передбачене ще Концепцією адміністративної реформи в Україні [4].

Український адміністративіст професор В.Б. Авер'янов пропонує розробити інтегральний акт адміністративного законодавства під назвою «Кодекс загального адміністративного права», у якому відобразити основні положення механізму адміністративно-правового регулювання універсального значення для всіх підгалузей та інститутів адміністративного права [5, с. 150-151].

Отже, основними напрямками кодифікації адміністративного законодавства в Україні є удосконалення системності законодавства про адміністративну відповідальність через прийняття нової редакції Кодексу України про адміністративні проступки, доопрацювання та прийняття Адміністративно-процедурного кодексу, який регулюватиме процедури функціонування органів публічної адміністрації, а також проведення поетапної кодифікації за окремими інститутами адміністративного права.

Реалізація цих напрямів кодифікації дозволить вивести адміністративне законодавство України на якісно новий рівень та наблизити його до європейських і світових стандартів.

Література

1. Адміністративне законодавство України та його розвиток (нотатки з науково-практичної конференції). *Право України*. 2007. № 2. С. 151.
2. Адміністративне судочинство України: підручник / за заг. ред. Т.О. Коломоець. Київ: Істина, 2008.
3. Петков С.В. Адміністративно-правове регулювання діяльності публічної влади в Україні. *Юридичний журнал*. 2009. № 4. С. 60–64.
4. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в

Україні: Указ Президента України від 22 лип. 1998 р. № 810/98.

5. Адміністративне право України. Академічний курс: підруч.: у двох томах: Том. 1. Загальна частина. Ред колегія: В. Б. Авер'янов (голова). Київ: Юридична думка, 2004. С. 150-151.

УДК 342.565.2 (043.2)

Кириченко В. В., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Толкачова І. А., к.ю.н.

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ КОНСТИТУЦІЙНОЇ СКАРГИ В УКРАЇНІ НА ОСНОВІ ДОСВІДУ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН

Конституційна реформа щодо правосуддя дала можливість фізичним та юридичним особам оскаржувати норми національного законодавства щодо їх відповідності Основному Закону. Таке нововведення було пов'язане із заснуванням в Україні 30 вересня 2016 року інституту конституційної скарги. Але не зважаючи на те, що офіційно цей інститут був створений у 2016 році, на практиці він зміг запрацювати лише після прийняття Конституційним Судом України Регламенту від 22 лютого 2018 року, а також сформування колегій і сенатів Суду, які уповноважені розглядати надіслані особами скарги.

Для того, щоб оцінити ефективність застосування конституційної скарги, варто проаналізувати досвід її впровадження в інших країнах. Інститут конституційної скарги є у багатьох державах Центральної Європи. Так, у Латвії, менш ніж через рік після впровадження індивідуальної конституційної скарги у 2001 році тодішній голова Конституційного Суду Латвії зазначив, що навіть за такий короткий час не важко стверджувати, що запровадження конституційної скарги є надзвичайно важливим у становленні «держави закону» [1].

Досліджуючи ефективність інституту конституційної скарги, не варто обмежуватися метою його діяльності у вузькому сенсі (захистом прав громадян), адже в першу чергу, метою конституційної скарги є визнання неконституційності закону України (повністю або якоїсь частини). Тобто, подаючи конституційну скаргу особа, реалізовує не лише свої особисті права, а й діє від імені колективного суб'єкта права, адже рішення Конституційного Суду України буде мати загальнообов'язковий характер, а не стосуватися лише конкретної справи.

На основі вищенаведеного, варто провести паралель із сучасним станом українського конституціоналізму. Україна прагне до створення правової держави та розвиненого громадянського суспільства, що так само неможливо без права громадян безпосередньо впливати на всі гілки